

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO PROJEKTU ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO OBSZARU W OBRĘBIE CZARNKÓW W GMINIE
LEGNICKIE POLE**

mgr inż. Andrzej Heldak

urbanista-

Jacek Wolanin
B I U R O
PROJEKTOWE Linia
Jacek Wolanin
ul. Komuny Paryskiej 81/56
50-452 Wrocław; tel. 0600-768-623
REGON 020311813, NIP 894-235-13-53

Opracowanie:

mgr inż. Jacek Wolanin

mgr inż. Andrzej Heldak

Wrocław, czerwiec 2021 r.

Spis treści

I.	WSTĘP	str. 2
1.	Podstawa prawna opracowania	str. 2
2.	Cel opracowania	str. 2
3.	Powiązania projektu zmiany planu z innymi dokumentami	str. 2
II.	ZAKRES OPRACOWANIA, WYKORZYSTANE MATERIAŁY, METODY SPORZĄDZENIA PROGNOZY	str. 3
III.	ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA	str. 4
1.	Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska	str. 4
1.1.	Lokalizacja terenu	str. 4
1.2.	Położenie fizyczno-geograficzne i geomorfologia terenu	str. 4
1.3.	Warunki klimatyczne	str. 4
1.4.	Hydrografia terenu	str. 5
1.5.	Gleby, szata roślinna i świat zwierzęcy	str. 5
2.	Degradacja środowiska	str. 5
3.	Uwarunkowania ekologiczne	str. 6
3.1.	Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem	str. 6
3.2.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji założeń projektu zmiany planu	str. 6
3.3.	Istniejące problemy ochrony środowiska w odniesieniu do obszarów i obiektów szczególnie cennych przyrodniczo, w tym chronionych na podstawie <i>ustawy o ochronie przyrody</i>	str. 7
3.4.	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	str. 7
3.5.	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	str. 8
IV.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁ YWANIE WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI ZAŁOŻEŃ PROJEKTU ZMIANY PLANU NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA	str. 9
V.	METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU ZMIANY PLANU	str. 13
VI.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁ YWAŃ NA ŚRODOWISKO, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OBSZARU NATURA 2000	str. 13
VII.	STRESZCZENIE	str. 14

I. WSTĘP

1. Podstawa prawna opracowania

- prognozy oddziaływania na środowisko

Niniejsza prognoza została wykonana w związku z wymogiem art. 46 pkt 1 oraz art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2373 ze zm.). Prognozę opracowano na podstawie analizy projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w obrębie Czarnków w gminie Legnickie Pole. założeń ochrony środowiska, informacji o istniejącym i projektowanym sposobie zagospodarowania terenu, analizy opracowania ekofizjograficznego.

- projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – jako dokumentu, do którego opracowano niniejszą prognozę.

Projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w obrębie Czarnków w gminie Legnickie Pole, sporządzony został na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2021, poz. 471 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz.U. Nr 164, poz. 1587).

2. Cel opracowania prognozy oddziaływania na środowisko

Celem prognozy jest określenie przyjętych w projekcie zmiany planu założeń w odniesieniu do potrzeby ochrony środowiska oraz wskazanie potencjalnych zagrożeń dla środowiska. Prognozę oddziaływania na środowisko opracowano w zakresie, jaki umożliwia obecny stan informacji o środowisku, obecnym i przewidywanym zainwestowaniu oraz zagospodarowaniu terenu.

3. Powiązania projektu zmiany planu z innymi dokumentami.

- 1) „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Legnickie Pole wprowadzone w wersji ujednoliconej uchwałą Nr XLIV.30.2019 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 29 stycznia 2019 r., przewiduje przeznaczenie przedmiotowych obszarów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz zagrodową;
- 2) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszarów w Gminie Legnickie Pole - Uchwała nr XXII/14/2005 z dnia 27 kwietnia 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. z dnia 2005 r. Nr 104, poz. 2253).

II. ZAKRES OPRACOWANIA, WYKORZYSTANE MATERIAŁY, METODY SPORZĄDZENIA PROGNOZY

Prognozę oddziaływania na środowisko, sporządzoną do omawianego projektu zmiany planu miejscowego, przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan informacji o środowisku przyrodniczym oraz przewidywanym zainwestowaniu i zagospodarowaniu terenu. Ustosunkowano się do projektu zmiany planu miejscowego, przyjętych w nim założeń ochrony środowiska oraz wskazano potencjalne zagrożenia dla środowiska.

Opracowanie prognozy poprzedziła wizja lokalna w terenie pozwalająca rozpoznać i ocenić cechy terenu, stopień jego degradacji, formę użytkowania terenów, aktualny stan środowiska oraz podatność na degradację. Aktualny stan środowiska oraz jego zasoby, przedstawione zostały na podstawie opracowania ekofizjograficznego oraz inwentaryzacji przyrodniczej gminy. Ocenę ewentualnych zagrożeń dla środowiska, jakie mogą wystąpić przy zagospodarowaniu terenu określonym w projekcie zmiany planu miejscowego, oparto na danych z podobnych zamierzeń realizowanych w zbliżonych warunkach w oraz okolicznych terenach.

W trakcie sporządzania prognozy korzystano z następującej literatury:

- Cichocki Z. 2004. Problematyka ochrony przyrody w planowaniu miejscowym oraz wybrane zagadnienia dotyczące opracowań ekofizjograficznych i prognoz oddziaływania na środowisko. Oficyna Wydawnicza ZOIU, Wrocław.
- Korzeniak G. 1998. Prognozowanie skutków przyrodniczych planów zagospodarowania przestrzennego. Poradnik metodyczny. Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej (Oddział w Krakowie), Kraków.
- Sas – Bojarska Aleksandra. 2007. Przewidywanie zmian krajobrazowych w gospodarowaniu przestrzenią z wykorzystaniem ocen oddziaływania na środowisko na przykładzie transportu drogowego. Przedsiębiorstwo Prywatne WIB, Gdańsk.
- Kistowski M. Regionalny model zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska Polski a strategię rozwoju województw. Uniwersytet Gdański, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Gdańsk – Poznań. 45, 392, 2003. [w języku polskim].
- Kozłowski S. Przyszłość ekorozwoju. Wydawnictwo KUL. 197, 586, 2005.
- Borys T. (red.) Borys T. W stronę zrównoważonego rozwoju polskich gmin i powiatów. Zarządzanie Zrównoważonym rozwojem. Agenda 21 w Polsce – 10 lat po Rio. Wydawnictwo Ekonomia i Środowisko. Białystok. 40, 279, 2003.
- Marczewski, M. Maniakowski. Ptasie Ostoje, Carta Blanca Sp. z o.o. Grupa Wydawnicza PWN, 2010.

III. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA

1. Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska

1.1. Lokalizacja terenów

Obszary objęte opracowaniem projektu zmiany planu, obejmują działki nr: 47, 51/1, 51/2, 52, 71/1 oraz część działki nr 62/2 w obrębie Czarnków. Tereny opracowania położone są pośród obszarów zurbanizowanych wsi lub bezpośrednio z nimi sąsiadują. Na działkach nr: 51/1, 51/2, 52 występują budynki gospodarcze lub ich pozostałości oraz zabytkowy budynek dworu folwarcznego, działka nr 71/1 jest częściowo zabudowana zespołem budynków złożonym z: budynku mieszkalnego i budynków gospodarczych.

1.2. Położenie fizyczno-geograficzne i geomorfologia terenu

Gmina Legnickie Pole położona jest według podziału na jednostki fizyczno - geograficzne (Kondracki 1994), na pograniczu dwóch makroregionów Polski Południowo – Zachodniej:

- Nizina Śląsko – Łużycka,
- Przedgórze Sudeckie.

Część południowo - wschodnia obszaru gminy zaliczona została do mezoregionu Wzgórz Strzegomskich, część południowo – zachodnia wchodzi w skład mezoregionu Równiny Chojnowskiej, część północno – zachodnia stanowi fragment Równiny Legnickiej, natomiast część północna i północno – wschodnia obszaru gminy zaliczona została do mezoregionu Wysoczyzny Średzkiej. Tereny badań położone są w obrębie Równiny Chojnowskiej. Stanowią część wysoczyzny morenowej falistej w zasięgu płaskiej i terasy wysokiej, zbudowanej z mało ściśliwych piaszczystych i żwirowych gruntów. Obszary objęte opracowaniem, charakteryzują się nieurozmaiconą rzeźbą terenu.

1.3. Warunki klimatyczne

Teren gminy położony jest w I Nadodrzańskim regionie pluwiotermalnym. Średnia roczna temperatura wynosi tu około 8° C (śr. temperatura stycznia: 2°C, lipca: 15°C). Okres wegetacyjny trwa ok. 215 dni. Liczba dni przymrozkowych: 17. Średnia suma opadów z wielolecia wynosi od 397mm do 769 mm. W obrębie gminy występuje niewielkie zróżnicowanie klimatyczne. Obszary doliny rzeki Wierzbak cechują się podwyższoną wilgotnością, nieco niższymi temperaturami oraz częstszymi mgłami w porównaniu z pozostałym obszarem. Dominującym kierunkiem wiatrów są wiatry zachodnie 28%.

1.4. Hydrografia terenu

Przez obszar gminy Legnickie Pole przepływa rzeka Wierzbak stanowiąca dopływ Kaczawy. Wraz z dopływami tworzy kotlinową zlewnię. Rzeka ta zbiera wody z mniejszych dopływów oraz z szeregu bezimiennych cieków często o charakterze rowów, prowadzących wody okresowo w czasie roztopów oraz obfitych opadów. Wody opadowe w większości wsiąkają w podłoże lub odprowadzane są mniejszymi ciekami wodnymi do rzeki Wierzbak. Obszary badań odwadniane są przez ciek Uszewnica biegnący po wschodniej stronie wsi oraz położone są poza zasięgiem obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

1.5. Gleby, szata roślinna, świat zwierzęcy

Na obszarze gminy wytworzyły się gleby przeważnie brunatne i bielicowe, w terenach dolinnych – mady. Na przedmiotowych obszarach występują gleby III i IV klasy bonitacyjnych. Na obszarze całej gminy występują doskonałe warunki rolnicze związane z występowaniem gleb wysokich walorach rolniczych.

Na terenach użytkowanych rolniczo, występuje przekształcona naturalna szata roślinna zastąpiona przez uprawy polowe. W rejonie terenów zabudowanych występuje roślinność charakterystyczna dla środowiska przekształconego przez człowieka (krzewy, drzewa ozdobne i owocowe trawniki, rabaty kwiatowe, uprawy warzywne, zbiorowiska ruderalne). Charakteryzują się znacznym udziałem roślin jednorocznych (chwasty) oraz dużym udziałem traw i bylin. Wykształciły się głównie zbiorowiska roślinne półnaturalne antropogeniczne (m.in. łąkowe, polne, ruderalne). Dominującymi zbiorowiskami na tym terenach rolniczych są zbiorowiska segetalne. Zbiorowiska segetalne i synantropijne są dość pospolite na obszarze gminy i tworzą je zespoły roślinne użytków rolnych, zarówno upraw zbożowych jak i okopowych. Zbiorowiska chwastów zajmują miejscami duże powierzchnie i stanowią bardzo ważny element krajobrazu, szczególnie w centralnej i południowej części gminy.

Świat zwierzęcy na obszarze opracowania jest ograniczony do drobnych gatunków śródpolnych – gryzonie (nornica, mysz polna, kret) i ptaki - głównie drobne. W rejonie pól otwartych występuje: potrzos, pliszka żółta, kuropatwa, przepiórka, pokląskwa, skowronek polny. W sąsiedztwie zabudowy występuje: sierpówka, pliszka siwa, mazurek, wróbel domowy.

2. Degradacja środowiska

Degradacja środowiska w zakresie emisji hałasu do środowiska, jest spowodowana przez ruch pojazdów samochodowych odbywający się na drodze gminnej. Poziom hałasu komunikacyjnego jest niski, nie przekracza dopuszczalnych norm dla zabudowy mieszkalnej. W sąsiedztwie nie występują duże zakłady przemysłowe, które mogłyby sposobem funkcjonowania wpływać na analizowany teren, obszar gminy cechuje się

niewielką ilością emiterów zanieczyszczeń. Powstające zanieczyszczenia mają charakter napływający z sąsiednich terenów.

Potencjalnym źródłem zagrożeń dla środowiska gruntowo-wodnego są również tereny rolnicze. Do głównych obszarowych rodzajów zanieczyszczeń z terenów upraw rolnych należą azotany i fosforany pochodzące ze stosowania nawozów mineralnych i naturalnych, stosowanych w nadmiernych dawkach lub w niewłaściwy sposób oraz substancje toksyczne głównie metale ciężkie pochodzące z chemicznych środków ochrony roślin. Ponadto źródłem zanieczyszczeń są ścieki rolnicze w postaci gnojowicy, soków z przyzm kiszonkowych, zrzucane z gospodarstw domowych do rzek bezpośrednio lub za pośrednictwem sieci rowów.

Do głównych źródeł emisji zanieczyszczeń występujących na obszarze opracowania, jest niska emisja zanieczyszczeń z lokalnych źródeł grzewczych i palenisk indywidualnych. Szczególnie uciążliwe dla środowiska pozostają paleniska indywidualne, które posiadają niskie emitery, a spala się w nich paliwa o złej jakości ze względu na ich niską cenę, co powoduje emisję o szkodliwej strukturze zanieczyszczeń. W procesie spalania paliw stałych powstają następujące rodzaje zanieczyszczeń, które dostają się do powietrza:

- pył powstający z popiołu zawartego w węglu,
- dwutlenek i trójtlenek siarki – powstający w wyniku spalania siarki zawartej w paliwie,
- tlenki azotu – tworzące się z azotu zawartego w paliwie jak i w powietrzu doprowadzonym do spalania,
- tlenek węgla – tworzący się w przypadku niezupełnego spalania paliwa.

3. Uwarunkowania ekologiczne

3.1 Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem

Na działkach nr: 51/1, 51/2, 52 występują budynki gospodarcze lub ich pozostałości oraz zabytkowy budynek dworu folwarcznego, działka nr 71/1 jest częściowo zabudowana zespołem budynków złożonym z: budynku mieszkalnego i budynków gospodarczych. W wyniku obecnego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów, nie stwierdza się występowania istotnego negatywnego oddziaływania na środowisko. Życie biologiczne jest nieznacznie zubożone i typowe dla terenów rolnych w strefie sąsiadującej z terenami zurbanizowanymi. Pod względem przyrodniczym, tereny są przekształcone w większości w aspekcie występowania naturalnej roślinności poza południową częścią działki nr 71/1, gdzie występuje zadrzewienie.

3.2 Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji założeń zmiany planu

Realizacja zabudowy we wskazanym zakresie spowoduje powstanie pewnych uciążliwości dla środowiska. W terenach zurbanizowanych, w oczywisty sposób zostaną

zdegradowane naturalne walory przyrodnicze terenu (gleba, część powierzchni biologicznie czynnej). Wystąpią uciążliwości dla środowiska w postaci: emisji zanieczyszczeń, hałasu (których głównym źródłem jest układ komunikacyjny), ogólnej ilości ścieków wymagających oczyszczenia oraz odpadów wymagających składowania i unieszkodliwienia. Jest to naturalny proces towarzyszący procesowi urbanizacji. Z uwagi na przewidywane zainwestowanie w formie zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej częściowo uzupełnionej zabudową usługową lub zabudowy zagrodowej, prognozowane oddziaływanie na środowisko będzie stosunkowo nieznaczne i charakterystyczne dla wiejskich terenów osadniczych. W przypadku braku realizacji ustaleń zmiany planu, obecny stopień zainwestowania terenu nie stanowi źródła zagrożeń i uciążliwości. Nie stwierdza się tendencji do zmian w środowisku w obecnym czasie.

3.3 Istniejące problemy ochrony środowiska w odniesieniu do obszarów i obiektów szczególnie cennych przyrodniczo, w tym chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Przedmiotowe tereny nie wchodzą w skład obszarów cennych pod względem przyrodniczym. Nie są położone w obrębie ani w sąsiedztwie terenów objętych ochroną lub projektowanych do objęcia ochroną. Nie stwierdza się problemów ochrony środowiska, w odniesieniu do obszarów i obiektów szczególnie cennych przyrodniczo, w tym chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

3.4 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu.

- Dokumenty na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym.

Temat ochrony środowiska stanowi istotną część polityki Unii Europejskiej, obejmuje swym zakresem wszystkie dziedziny życia społeczno - gospodarczego oraz dotyczy działań o efektach długofalowych. Jednym z podstawowych dokumentów w zakresie ochrony środowiska ustanowionym przez Unię Europejską do 2020 roku VII Program Działań Środowiskowych Wspólnoty w zakresie środowiska (dokument roboczy Komisji Środowiska, Zmiany Klimatu i Energii w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2020 r. zatytułowany "Dobrze żyć w granicach naszej planety". Obszary priorytetowego działania obejmują zagadnienia dotyczące zmian klimatycznych, przyrody i bioróżnorodności, środowiska, zdrowia i jakości życia, zasobów naturalnych i odpadów. Cele programu zawierają główne zasady polityki w zakresie ochrony środowiska. Szczególną wagę przykładają się także do tematyki zmian klimatycznych, co wiąże się z wypełnianiem zobowiązań Unii Europejskiej związanych z ratyfikacją Protokołu z Kioto, czy Traktatu Akcesyjnego.

Należy stwierdzić, że analizowany projekt zmiany planu zasadniczo realizuje ww. zadania. Aspektem wpisującym się w globalną politykę zmierzania do obniżenia emisji dwutlenku węgla do atmosfery oraz przeciwdziałaniem zjawisku ocieplania się klimatu, są zapisy projektu zmiany planu dotyczące stosowania, do ogrzewania nowych budynków,

energii elektrycznej, gazu, oleju opałowego, odnawialnych źródeł energii w postaci kolektorów słonecznych instalowanych indywidualnie na budynkach oraz paliw o niskiej zawartości substancji zanieczyszczających powietrze w tym węgla - przy zastosowaniu technologii o wysokiej sprawności grzewczej i niskiej emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Projekt zmiany planu przewiduje właściwe kierunki działań w zakresie zaopatrzenia w media w tym, co wpisuje się w ogólne zasady oszczędnego gospodarowania zasobami środowiska oraz likwidacji zanieczyszczeń. Postanowienia ww. dokumentu w części związanej z zagospodarowaniem przestrzennym zostały uwzględnione w projekcie zmiany planu poprzez wskazanie we właściwy sposób zainwestowania poszczególnych terenów z uwzględnieniem zachowania równowagi rozwoju terenów inwestycyjnych z wymogami ochrony środowiska.

- Dokumenty na szczeblu krajowym.

Nadrzędnym strategicznym celem polityki ekologicznej państwa sformułowanym w dokumencie *Polityka ekologiczna państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016* jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju oraz tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego, poprzez wzmocnienie systemu zarządzania ochroną środowiska, ochronę dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody, zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii, dalsza poprawa jakości środowiska oraz bezpieczeństwa ekologicznego, ochrona klimatu. W projekcie zmiany planu w zakresie ochrony higieny powietrza, wskazuje się stosowanie paliw charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisyjnymi takimi jak: paliwa płynne, gazowe i stałe (biomasa, drewno) oraz alternatywne źródła energii.

- Dokumenty na szczeblu wojewódzkim.

Celem Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego jest podnoszenie poziomu życia mieszkańców, poprawa konkurencyjności regionu z uwzględnieniem zachowania zasad zrównoważonego rozwoju. Dąży się do identyfikacji i likwidacji skutków zagrożeń dla zdrowia, życia, mienia i środowiska, inwentaryzacji dziedzictwa cywilizacyjnego regionu, budowy infrastruktury zapewniającej jego bezpieczeństwo.

Podobnie jak w przypadku dokumentów krajowych należy stwierdzić, że analizowany projekt zmiany planu zasadniczo realizuje zadania postawione przez dokumenty wojewódzkie.

3.5. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Obowiązek rozważania możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz. U. z 1999 r. Nr 96, poz. 1110) oraz z Ustawy Prawo Ochrony Środowiska. Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic państwa, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Analizowany obszar nie jest położony w obszarze przygranicznym, a realizacja zainwestowania nie powoduje żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji ma charakter lokalny, a ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało niewielki zasięg.

IV. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI ZAŁOŻEŃ PROJEKTU ZMIANY PLANU NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

1. Tereny zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej

1) POWIETRZE - wprowadzenie gazów, pyłów i zapachów oraz emisja hałasu

W terenach o dominującej zabudowie mieszkaniowej i zagrodowej, źródło emisji zanieczyszczeń stanowią głównie systemy grzewcze budynków oraz obsługujący je ruch komunikacyjny. Prognozowane oddziaływanie zabudowy mieszkalnej jest stosunkowo nieznaczne i uzależnione w znacznej mierze od stosowanych technologii grzewczych. Uciążliwość w zakresie emisji zanieczyszczeń jest znacząca w przypadku istniejącej zabudowy, w dużej mierze obsługiwanej przez indywidualne kotłownie na opał stały (węgiel, koks). Powszechnie w paleniskach domowych spalane są śmieci. Zjawisko to szczególnie odczuwalne będzie w sezonie grzewczym, kiedy to znacznie wzrasta zapotrzebowanie na energię cieplną. Nie wpłynie to znacząco na pogorszenie warunków aerosanitarnych, jednak niska emisja globalnie jest uciążliwa i powoduje pogorszenie jakości powietrza w rejonach o dużym zagęszczeniu zabudowy. W przypadku nowej zabudowy, problem ten będzie znacznie bardziej ograniczony, ze względu na współcześnie stosowane technologie, wysokosprawne i o ograniczonej emisji zanieczyszczeń, często oparte na paliwach ekologicznych (olej, gaz, biomasa, energia elektryczna). Coraz powszechniejsze staje się stosowanie kolektorów słonecznych i innych źródeł energii odnawialnej.

W terenach o funkcji usługowej, źródło emisji zanieczyszczeń stanowią systemy grzewcze budynków, obsługujący transport oraz ewentualnie procesy technologiczne. Prognozowane oddziaływanie jest trudne do przewidzenia i uzależnione od rodzaju prowadzonej działalności oraz systemów grzewczych budynków. W projekcie zmiany planu nie przewiduje się lokalizacji istotnych źródeł uciążliwości dla środowiska.

Oddziaływanie na środowisko:

- *Oddziaływanie bezpośrednie krótkoterminowe* – na etapie procesów budowlanych (emisja zanieczyszczeń oraz hałasu pochodząca z maszyn i urządzeń budowlanych oraz transportu).

- *Oddziaływanie bezpośrednio długoterminowe* – emisja gazów i pyłów z kotłowni, uzależniona od stosowanych technologii grzewczych, odczuwalne głównie w okresie jesieni, ziemi i wczesnej wiosny.
- *Oddziaływanie bezpośrednio chwilowe:*
 - możliwa ograniczona emisja hałasu towarzysząca prowadzonej działalności usługowej,
 - emisja zanieczyszczeń oraz hałasu pochodząca terenów towarzyszącej komunikacji.
- *Oddziaływanie skumulowane stałe* – związane z występowaniem wielu źródeł uciążliwości, powodujące zwielokrotnienie zagrożeń oraz nakładanie się negatywnych zjawisk towarzyszących funkcjonowaniu terenów działalności gospodarczej.

2) POWIERZCHNIA ZIEMI, WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE - wykorzystanie zasobów środowiska, zanieczyszczenie gleby i gruntu, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków

W terenach inwestycyjnych w pewnym stopniu zdegradowane zostają naturalne walory przyrodnicze terenu - gleba, powierzchnia biologicznie czynna, w miejscach posadowienia budynków oraz terenach o utwardzonej nawierzchni. Utwardzenie powierzchni ziemi na dużych obszarach zaburza naturalny odpływ wód opadowych i wpływa negatywnie na równowagę warunków gruntowo – wodnych. Potencjalne nowe inwestycje stanowią źródło zagrożeń i nieuniknionych uciążliwości dla środowiska, wzrostu ogólnej ilości ścieków wymagających oczyszczenia oraz odpadów wymagających zagospodarowania. Jest to naturalne zjawisko towarzyszące funkcjonowaniu terenów zurbanizowanych.

Zagospodarowanie nowych terenów inwestycyjnych powoduje zmiany w obiegu wody m.in. poprzez ograniczenie oraz likwidację zadrzewień, niwelację terenu i jego uszczelnienie oraz wyposażenie w kanalizację deszczową. Powoduje to zmniejszenie retencji terenowej i infiltracji, a w konsekwencji szybką transformację opadu i spływ powierzchniowy.

Wszelkiej działalności inwestycyjnej, towarzyszyć będzie przekształcenie powierzchni ziemi obejmujące:

- przekształcenia przypowierzchniowych struktur geologicznych w związku z robotami ziemnymi (niwelacja terenu, wykopy pod fundamenty, uzbrojenie terenu),
- likwidację pokrywy glebowej i przekształcenie fizykochemicznych właściwości gleb na terenie placu budowy,
- zmiany w lokalnym obiegu wody przez drenaż płytkich wód gruntowych, zmniejszenie powierzchni infiltracji i wzrost parowania (np. poprzez zaizolowanie powierzchniowe terenu – utwardzenie powierzchni, zabudowanie terenu).

W celu minimalizacji zagrożeń, projekt zmiany planu wprowadza ustalenia minimalizujące ujemny wpływ nowych inwestycji na środowisko, w zakresie konieczności stosowania prawidłowych rozwiązań dotyczących odprowadzania ścieków, wykluczania możliwości wprowadzania do wód powierzchniowych i gleby nieoczyszczonych ścieków,

prawidłowego zagospodarowania odpadów, ustalania wskaźników intensywności zabudowy oraz zachowania określonej powierzchni biologicznie czynnej.

Skutki realizacji ustaleń analizowanego projektu zmiany planu dla środowiska, przy stosowaniu prawidłowych zasad dotyczących jego ochrony (w tym w szczególności gospodarki ściekami i odpadami), nie powinny spowodować zanieczyszczenia gruntu oraz wód powierzchniowych i podziemnych. Będą się ograniczać do trwałej degradacji powierzchni biologicznie czynnej w terenach inwestycyjnych (pod budynkami oraz powierzchniami utwardzonymi).

Oddziaływanie na środowisko:

- *Oddziaływanie bezpośrednie, krótkoterminowe* – na etapie procesów budowlanych (czasowe zmiany rzeźby terenu).
- *Oddziaływanie bezpośrednie, stałe* – ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej.
- *Oddziaływanie pośrednie, stałe* – utwardzenie powierzchni ziemi zaburzy naturalny odpływ wód opadowych i wpłynie negatywnie na równowagę warunków gruntowo – wodnych na obszarach sąsiednich.
- Potencjalne stałe zagrożenie w postaci:
 - możliwości zanieczyszczenia gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych ściekami komunalnymi, substancjami ropopochodnymi i ewentualnie chemicznymi,
 - w terenach związanych z prowadzeniem hodowli zwierzęcej, w przypadku niewłaściwego gromadzenia odchodów zwierzęcych, istnieje zagrożenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych;
- *Oddziaływanie skumulowane stałe* – związane z występowaniem wielu źródeł uciążliwości, powodujące zwielokrotnienie zagrożeń oraz nakładanie się negatywnych zjawisk.

3) RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, ROŚLINY, ZWIERZĘTA, KRAJOBRAZ, ZASOBY NATURALNE

Rozwój nowych terenów inwestycyjnych, kosztem otwartych terenów rolniczych, wpływa na ograniczenie obszarów o niewielkim stopniu przekształceń pochodzenia antropogenicznego. Jest to naturalne zjawisko występujące w obszarach zurbanizowanych. W celu zachowania równowagi biologicznej oraz właściwych proporcji zabudowy w stosunku do powierzchni biologicznie czynnej w skali lokalnej, niezbędne jest ustalanie, na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, właściwych wskaźników intensywności zabudowy oraz konieczności zachowania określonych wskaźników powierzchni biologicznie czynnej.

Degradacja środowiska związana będzie bezpośrednio z procesem inwestycyjnym w terenach przeznaczonych pod zabudowę i dotyczyć będzie głównie zniszczenia powierzchni warstwy glebowej. Proces inwestycyjny będzie jednak postępował sukcesywnie, co w znacznym stopniu ograniczy negatywny wpływ na środowisko. Celem

zachowania równowagi biologicznej oraz właściwych proporcji zabudowy w stosunku do powierzchni biologicznie czynnej w skali lokalnej, projekt zmiany planu ustala wskaźniki intensywności zabudowy oraz konieczność zachowania określonej powierzchni biologicznie czynnej.

Rozwój terenów zurbanizowanych nie wprowadza nowych elementów w krajobrazie antropogenicznym gminy. Nieodwracalnie przekształcany jest krajobraz naturalny, jednakże nie jest to zjawisko negatywne, bowiem zachowane są elementy krajobrazu nieprzekształconego lub o ograniczonym stopniu przekształceń.

Lokalnie, w miejscach nowych inwestycji, nastąpi wymiana gatunków roślin i zwierząt charakterystycznych dla pól uprawnych na gatunki charakterystyczne dla terenów zurbanizowanych. Pojawiają się zbiorowiska typowe dla trawników bądź terenów ruderalnych. W przypadku fauny, największe zmiany dostrzegalne będą wśród ptaków, znikną gatunki charakterystyczne dla otwartych terenów rolniczych, w zamian pojawiają się występujące na obszarach zurbanizowanych.

Oddziaływanie na środowisko:

- *Oddziaływanie bezpośrednie stałe* – ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej oraz otwartych terenów niezurbanizowanych.
- *Oddziaływanie pośrednie, długoterminowe, stałe* – ograniczenie naturalnego świata roślinnego i zwierzęcego, zwiększenie presji i negatywnego oddziaływania na środowisko; utwardzenie powierzchni ziemi na dużym obszarze zaburzy naturalny odpływ wód opadowych i wpłynie negatywnie na równowagę warunków gruntowo – wodnych a pośrednio trwale zmieni naturalne warunki siedliskowe na sąsiednich terenach.
- *Oddziaływanie skumulowane, stałe* – kumulacja różnego typu negatywnego oddziaływania prowadzi do powstania uciążliwości charakterystycznych dla funkcjonowania terenów zurbanizowanych, których negatywne oddziaływanie ograniczane jest naturalną odpornością środowiska na degradację, związaną z istniejącymi dużymi obszarami o niewielkim stopniu przekształceń. Oddziaływanie dotyczy terenów zurbanizowanych i bezpośrednio z nimi sąsiadujących.

4) KLIMAT

W projekcie zmiany planu nie przewiduje się inwestycji, których funkcjonowanie oddziaływałoby w sposób odczuwalny na klimat lokalny.

5) ZABYTKI

Zapisy projektu zmiany planu w zakresie ochrony konserwatorskiej należy uznać jako *oddziaływanie pozytywne*. Zakłada się ochronę wartości kulturowych występujących na obszarze zmiany planu wprowadzając ochronę zapisami planu miejscowego obiektu wpisanego do ewidencji zabytków oraz strefy obserwacji archeologicznej.

6) ZDROWIE LUDZI

Rozwój obszarów zurbanizowanych uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju wyrażające się między innymi prawidłową lokalizacją określonych form zabudowy, minimalizujące powstanie potencjalnego negatywnego oddziaływania na zdrowie mieszkańców.

W rejonie opracowania nie występują źródła zagrożeń mające bezpośredni wpływ na istniejące dobra materialne. Projektowane zagospodarowanie terenów oraz przyjęte rozwiązania planistyczne nie wpłyną w sposób negatywny na dobra materialne występujące zarówno w granicach obszarów inwestycyjnych, jak i w ich otoczeniu. Nie stwierdza się również szczególnie negatywnego wpływu ustaleń projektu zmiany planu na zdrowie i życie ludzi.

V. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU ZMIANY PLANU

Skala i charakter rozwiązań jest typowy dla funkcjonowania obszarów wiejskich. Wpływ na środowisko terenów zabudowy mieszkalnej jest stosunkowo nieznaczny i typowy dla tego typu inwestycji. Po realizacji planowanych inwestycji, proponuje się monitorowanie skali presji na środowisko na podstawie wyników państwowego monitoringu WIOŚ w zakresie stanu jakości poszczególnych elementów środowiska oraz występujących tendencji i dynamiki zmian. Analizę danych o środowisku zebranych przez WIOŚ przedstawiane są corocznie.

VI. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OBSZARU NATURA 2000

Prognozę oddziaływania na środowisko do omawianego projektu zmiany planu sporządzono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan informacji o środowisku przyrodniczym oraz przewidywanych kierunkach zainwestowania i zagospodarowania terenów. Ocena ewentualnej degradacji środowiska i zagrożeń zanieczyszczeniem, oparta została na danych dotyczących inwestycji o podobnym charakterze, lokalizowanych na obszarach o zbliżonych uwarunkowaniach przyrodniczych. Podstawowym wyznacznikiem przy wprowadzaniu nowych elementów zagospodarowania do środowiska, winno być zachowanie właściwych proporcji między terenami zurbanizowanymi a otwartymi, jak również zachowanie ciągłości terenów otwartych oraz przyjęcie i zrealizowanie takich rozwiązań funkcjonalnych i przestrzennych, które umożliwiają zachowanie wartości środowiska lub zminimalizowanie niekorzystnych zmian.

Analizując możliwość wprowadzenia rozwiązań alternatywnych skupiono się na poszczególnych komponentach środowiska, uwzględniono słabe punkty oraz metody minimalizacji niekorzystnych skutków realizacji założeń projektowanego dokumentu dla środowiska, a także rozpatrzono oczekiwania potencjalnych inwestorów i przeanalizowano zasadność ich dążeń z uwzględnieniem celu i skutków dla środowiska.

Po rozważeniu możliwości wprowadzenia innych rozwiązań alternatywnych dla projektowanych terenów, wskazuje się na przeanalizowanie zasadności wprowadzenia nowego obszaru zabudowy mieszkaniowej oznaczonego symbolem 1.MN, na glebach wysokiej klasy bonitacyjnej. Stwierdza się, iż zaproponowane rozwiązania nie wymagają określenia dodatkowych środków naprawczych lub kompensujących negatywne oddziaływanie na środowisko. Pozytywnie ocena się zachowanie lokalnego zadrzewienia w stępującego na działce nr 71/1.

VII. STRESZCZENIE

Prognoza oddziaływania na środowisko została wykonana w związku z wymogiem art. 46 pkt 1 oraz art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 247 ze zm.). Prognozę opracowano na podstawie analizy projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w obrębie Czarnków w gminie Legnickie Pole. Obszary objęte opracowaniem projektu zmiany planu, obejmują działki nr: 47, 51/1, 51/2, 52, 71/1 oraz część działki nr 62/2 w obrębie Czarnków. Tereny opracowania położone są w pośród obszarów zurbanizowanych wsi lub bezpośrednio z nimi sąsiadują. Na działkach nr: 51/1, 51/2, 52 występują budynki gospodarcze lub ich pozostałości oraz zabytkowy budynek dworu folwarcznego, działka nr 71/1 jest częściowo zabudowana zespołem budynków złożonym z: budynku mieszkalnego i budynków gospodarczych.

W wyniku obecnego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów, nie stwierdza się występowania istotnego negatywnego oddziaływanie na środowisko. Życie biologiczne jest nieznacznie zubożone i typowe dla terenów rolnych w strefie sąsiadującej z terenami zurbanizowanymi. Pod względem przyrodniczym, tereny są przekształcone w większości w aspekcie występowania naturalnej roślinności.

Realizacja zabudowy we wskazanym zakresie spowoduje powstanie pewnych uciążliwości dla środowiska. W terenach zurbanizowanych, zostaną zdegradowane naturalne walory przyrodnicze terenu (gleba, część powierzchni biologicznie czynnej). Wystąpią uciążliwości dla środowiska w postaci: emisji zanieczyszczeń, hałasu (których głównym źródłem jest układ komunikacyjny), ogólnej ilości ścieków wymagających oczyszczenia oraz odpadów wymagających składowania i unieszkodliwienia. Jest to naturalny proces towarzyszący procesowi urbanizacji.

Przedmiotowy teren nie wchodzi w skład obszarów cennych pod względem przyrodniczym. Nie jest położony w obrębie ani w sąsiedztwie terenów objętych ochroną

lub projektowanych do objęcia ochroną. Nie stwierdza się problemów ochrony środowiska, w odniesieniu do obszarów i obiektów szczególnie cennych przyrodniczo, w tym chronionych na podstawie *ustawy o ochronie przyrody*.

Omawiany projekt zmiany planu dotyczy zmian w zakresie rozwoju terenów inwestycyjnych o nieuciążliwym charakterze (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, usługi nieuciążliwe, zabudowa zagrodowa), w związku z powyższym, należy uznać, iż nie wprowadza nowych istotnych uciążliwości i zagrożeń dla środowiska. Zapisy projektu zmiany planu należy uznać za wystarczające dla projektowanego przeznaczenia terenu. Po rozważeniu możliwości wprowadzenia innych rozwiązań alternatywnych dla projektowanych terenów, wskazuje się na przeanalizowanie zasadności wprowadzenia nowego obszaru zabudowy mieszkaniowej oznaczonego symbolem 1.MN, na glebach wysokiej klasy bonitacyjnej. Pozytywnie ocena się zachowanie lokalnego zadrzewienia w stępującego na działce nr 71/1. Po realizacji planowanych inwestycji, proponuje się monitorowanie skali presji na środowisko na podstawie wyników państwowego monitoringu WIOŚ w zakresie stanu jakości poszczególnych elementów środowiska oraz występujących tendencji i dynamiki zmian. Analizę danych o środowisku zebranych przez WIOŚ przedstawiane są corocznie.

OŚWIADCZENIE

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247 ze zm.), oświadczam, iż posiadam studia wyższe magisterskie, ponad 10-cio letnie doświadczenie w opracowywaniu prognoz oddziaływań na środowisko oraz byłem autorem lub współautorem kilkudziesięciu ww. opracowań.

Jacek Wolanin
mgr inż. Jacek Wolanin